

IDIOPATICKÁ PLICNÍ FIBRÓZA A MOŽNOSTI LÁZEŇSKÉ LÉČBY

MUDr. Lj. Marič – viceprezidentka SLL ČR

Svaz léčebných lázní ČR

30. března 2017

Definice a charakter onemocnění

- Jedná se o patologickou odpověď plicní tkáně na infekční nebo neinfekční stimul.
- Ten poškozují nedrobnější součástky-alveoly, které se hojí jizvením.
- Projevuje se hlavně nepolevujícím kašlem, dušností, únavou a snížením kapacity plic
- Terapeutický boj je hlavně s zánětlivou reakcí, kašlem, dušností a udržováním celkové kondice a kapacity plic.

Klasifikace fenoménu dušnosti

Klasifikace dušnosti NYHA	Definice třídy	Omezenost činnosti
NYHA I	Nezvládá jen vyšší námahu, rychlejší běh	Neomezuje v běžném životě
NYHA II	Zvládá maximálně rychlejší chůzi, běh nikoliv	Menší omezení v běžném životě
NYHA III	Pouze základní domácí činnosti, chůze 4 km/hod. Již běžná aktivita je vyčerpávající	Významné omezení činnosti i doma
NYHA IV	Dušnost při minimální námaze i v klidu. Nezbytná pomoc druhé osoby	Zásadní omezení v životě

Klasifikace na základě výsledku spirometrie

- **I – lehké stadium**

- $FEV_1/FVC < 0,70$, $FEV_1 \geq 80$ % náležité hodnoty
- Pacient může (ale nemusí) mít chronický kašel, odkašle, zároveň si nemusí uvědomovat, že jeho funkce plic je již abnormální.

- **II – středně těžké stadium**

- $FEV_1/FVC < 0,70$, $FEV_1 = 50-80$ % náležité hodnoty
- Pacient může být rovněž bez chronických příznaků, ale většinou jsou přítomny a dochází k jejich progresi. Navíc se objeví námahová dušnost, která pacienta většinou donutí vyhledat lékaře. Mohou se vyskytnout exacerbace.

- **III – těžké stadium**

- $FEV_1/FVC < 0,70$, $FEV_1 = 30-50$ % náležité hodnoty
- Opět nemusí být přítomný kašel a expektorace, ale zhoršuje se dušnost, která pacienta výrazně limituje i při běžných denních aktivitách. Exacerbace se opakují, kvalita života je zhoršena.

- **IV – velmi těžké stadium**

- $FEV_1/FVC < 0,70$, $FEV_1 < 30$ % náležité hodnoty, nebo < 50 % a zároveň je přítomna komplikace onemocnění –př. plicní hypertenze, cor pulmonale, chronická respirační insuficience.
- Kvalita života je velmi zhoršena. Exacerbace může pacienta ohrozit na životě.

Pojem lázeňské léčby

- Definice - Lázeňská léčba je komplex medicínských činností a postupů, včetně rehabilitace, které vedou ke stabilizaci chronických nemocí, zmírnění potíží akutního charakteru, zlepšení a upevnění zdraví a prodloužení a zlepšení kvality života.
- Poskytuje se vždy v přírodních léčebných lázních (tj. zdravotnickém zařízení s registrovanou přítomností přírodních léč. zdrojů) a v příznivých klimatických podmínkách regulovaných Zákonem lázeňských měst.

Co omezuje lázeňskou léčbu a zároveň pacienta

- Změny zákonů a legislativy vyvolané nedostatkem peněz ve společnosti, politickým vlivem, vlivem lobby a odstavení balneologie na periferii vědecké činnosti
- Omezení a změny času působení lázeňské kúry
- Transformace do příbuzné kategorie wellnessu nebo alternativní medicíny

Nemoci k lázeňské léčbě dle indik.seznamu

- V 1 - pooperační stavy, kromě tonzilektomie a operace nos.přepážky
- V 2 – fonochirurgická léčba //léčba poškození hlasivek
- V 3 - komplikovaný zápal plic
- V 4 – opakovaný a komplikovaný záněty průdušek
- V 5 - astma, CHOPN=chronické plicní obstrukční onemocnění
- V 6 - plicní fibróza
- V 7 - následky toxických účinků

Dle nového indikačního seznamu

-redukce diagnóz,

-krácení délky na 3 týdny a

-redukce opakovaných pobytů

Kontraindikace je vždy kouření.

Lázně musí mít prokazatelně dobré klimatické zázemí.

Většinou se posílá do Jeseníku, Jánských lázní, Kynžvartu, Karlovy Studánky, Luhačovic, M.Lázní.

V cizině se hlavně využívá :vysoké hory, moře

INTERSTICIÁLNÍ PLICNÍ FIBRÓZY JAKÉKOLIV ETIOLOGIE V SOUSTAVNÉM LÉČENÍ (IS V/ 6)

- Základní pobyt 28 dnů a platí pro nemoci z povolání nebo nemoci při prokázané ventilační poruše VC pod 80
- pobyt 21 dnů u ostatních poškození IPF
- Opakování pobyt 21 dnů, jednou v kalendář.roce
- *vždy možnost prodloužení

Příprava lázeňského návrhu

- Lázně navrhuje pneumolog, pracovní lékař nebo rehabilitační lékař
- Lázeňský návrh sepisuje obvodní lékař a k tomu přikládá potřebnou dokumentaci (výsledek spirometrie, čerstvou laboratoř, ev. nález internisty a EKG v případě věku více než 40 let)

Působení lázeňské léčby :

Lázeňská léčba u skupiny onemocnění dýchacích cest je:

- nespecifická (režim, edukace, klimatoterapie)
- specifická (inhalace ke zlepšení mechaniky dýchání, zlepšení funkce ventilačního systému, funkce dýchacích svalů, obnovení imunologických prvků).

Klimatické charakteristiky ČR/SR:

- ▣ **nížina** (0-350m) vhodná pro kardiaka, hypertonika a reumatika

Bělohrad, Bohdaneč, Luhačovice, Poděbrady, TnBečvou

- ▣ **podhorské klima mírně dráždivé** (350-800m) s proměnlivou a vyšší vlhkostí, vhodné pro respirační systém, neuromuskulární nemoci, endokrinní poruchy a psychosomatické choroby

tj. Jánské lázně, Kynžvart, Mar.lázně, Karlova Studánka

- ▣ **místa horského klimatu** (800-1200m) s nižším atmosférickým tlakem vzduchu, nižší teplotou a intenzivním UV zářením, popudového charakteru, obvykle nad místy inverze

Jeseník a Karlova Studánka, Vysoké Tatry

- ▣ a naposled **vysokohorské klima** 1200-2500 Štrbské Pleso

Na zdraví člověka klíma působí

- tlakem vzduchu (klesá výškou – erythropoesis stimuluje)
- působení slunečního záření (délka svitu, podíl UV záření),
působení tepelných vlivů (teplota, vlhkost vzduchu a rychlost proudění)*teplota klesá výškou !
- v obsahu kyslíku
- vlhkostí vzduchu(např. ovlivňující pocity dušnosti)
- pohybem vzduchu
(konvekce,kondukce),
- aerosoly
- atmosf.elektricitou a radioaktivitou

Lázeňská procedura=balneoterapie

- Lázeňská procedura má jasně stanovená pravidla v rámci existujících zákonů v rámci zdravotnictví.
- Určuje se, které to jsou procedury, v jaké délce a jakých podmínkách se mají aplikovat, kdo má a na základě jakého vzdělání procedury předepsat nebo aplikovat
- lázeňské zařízení musí aplikovat svůj přírodní léčivý zdroj, (dál PLZ) ,který představuje základ balneoterapie.

Komplexní působení lázeňské léčby na dýchací cesty

- Působení ovzduší lázeňského prostředí
- Aplikace rehabilitace-respirační fyzioterapie, dechové techniky pro inhalace, kondiční a dechová průprava, dechový trénink
- Aplikace inhalací, kloktání, výplachů, proplachů
- Aplikace aeroionoterapie
- Talasoterapie, speleoterapie

Respirační fyzioterapie

- Práce s dechem (průchodnost dýchacích cest, zlepšení ventilačních parametrů, postupný vývoj fyzické kondice-tělocvičny, posilovny)
- Učení se expektorační techniky, nácvik autogenní drenáže
- Práce s tělem a korekce drž.těla, aktivace HSS, cvičení na míčích či v přírodě
- Flutter v kombinaci s inhalací
- Inhalace samotná s nácvikem automatizace ruka-vdech-plíce

Účinek inhalace je:

- Mechanický – dráždění velikostí částic
- Chemický – dráždění změnou pH
- Termický a
- Broncholitický-teplota vede k uvolnění sekrece, sliznice se stává zvlhčenou, aktivovanou.
- Možnost aplikace antibiotik

Terapeutický postup u inhalací :

- Začíná se kloktáním v kombinaci s event. proplachem nosu (na pokyn ORL) a potom inhalace, 5-6 dnů 2x denně 15 min, u dětí 1x denně
- Pneumatické inhalace jsou inhalace které se konají pod změněným tlakem (sníž. nebo zvýšený) a děje se to skrz speciální dýchací přístroje – pneumatické komory nebo při oxigenoterapii (max. 10x1hod.)

Ostatní způsoby léčby nemocí dýchacích cest

- Aeroiontoterapie je vdechování elektricitou nabitých částí vzduchu, přírodní nebo umělou cestou vytvořených. Terapie se provádí 3x týdně 20 minut a speciálně je doporučena u astmatiků, alergických a infekčních onemocnění, po operacích, traumatu
- Talasoterapie (NaCl ve vzduchu) – pro nemoci dých. cest, imuno a dermatol. onemocnění
- Speleoterapie – charakterizuje je konstantní pH a teplota 19 °C, zvýšený počet iontů soli
- Dnešní alternativa je solná jeskyně.

Další léčebné postupy, vhodné u nemocí dýchacích cest :

- Elektroléčba-solux,diatermie,
- Vodoléčba a teploléčba –Hauffová lázeň,CO₂ koupele,prohřívání hrudníku
- Masáž a míčkování hrudníku,instruktáž držení těla a dýchacích procesů
- Klimatoterapie procházkou,antikuřácký program,dietoterapie,edukace zdravého život.stylu

Adaptační mechanismus při lázeňské léčbě

organismus musí projít

adaptaci (tep, tlak, baz. metabol., teplotvorba, žlázy
s vnitř. exkrecí)

habitace (trvající nejdéle, až do 3 týdnů a stabilizuje
autonomní nervový systém)

A naposled **ustálením funkcí těla**

Efekt lázeňské léčby se pozná :

- **Ustoupením potíží**
- **Sníženou medikamentózní léčbou (alespoň dočasně)**
- **Zlepšením životních funkcí a kvality života**

SVAZ LÉČEBNÝCH LÁZNÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkuji za pozornost